

С.Ф. Голова – Дніпропетровськ, ТОВ «Баланс – клуб», 2000 – 768с.

17. Майданевич П.Н., Метересова Є.С. Принцип превалювання сутності над формою. Історія виникнення та місце в сучасній бухгалтерській доктрині // Вісник ЖДТУ, №2 (56). Економічні науки. 2011 – с.126-128.

18. Козюбра М.І. Верховенство права і Україна // Право України, № 1-2, 2012. с. 30-63.

19. Головатий С.П. Верховенство права: ідея, доктрина, принцип. – Монографія, у 3-х кн. / С. Головатий. – К.: Фенікс. – 2006 – 1634 с.

20. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/schow/996-14

21. Директива 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності

КОНСУЛЬТАЦІЇ

ЧЕРГОВА СПРОБА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

(продовження, початок на стор. 13)

Закон набирає чинності через місяць з дня його опублікування. Відомості про кінцевих вигодоодержувачів необхідно подати державному реєстратору упродовж шести місяців з дня набрання чинності цим законом, гранична кінцева дата подання орієнтовно на 01 червня 2015 року.

Термін «кінцевий вигодоодержувач юридичної особи» означає фізичну особу, яка має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або господарську діяльність такої юридичної особи безпосередньо або через інших осіб незалежно від формального володіння такою фізичною особою будь-якою часткою в статутному капіталі такої юридичної особи. У законі прямо передбачено, що агент, номінальний утримувач (номінальний власник) або посередник не може бути кінцевим вигодоодержувачем для цілей українського законодавства.

Обов'язок подавати інформацію про вигодоодержувачів виникає на стадії реєстрації юридичної особи, а також, коли відбуваються зміни кінцевих вигодоодержувачів та/або власників істотної участі (тобто осіб, які прямо або опосередковано володіють 10 чи більше відсотками статутного капіталу або прав голосу).

Після набрання чинності цим законом в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців будуть міститися паспортні дані засновників – фізичних осіб, відомості про кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб (у тому числі їх паспортні дані) та інформація про структуру власності засновників – юридичних осіб.

2. Зокрема, даний закон доповнює Господарський кодекс України статтею 64(1), згідно з якою "підприємства, крім державних та комунальних підприємств, зобов'язані встановлювати свого кінцевого вигодоодержувача, регулярно оновлювати і зберігати інформацію про нього та надавати її державному реєстратору, у випадках та в обсязі, передбачених законом".

3. Також даний закон доповнює Кримінальний кодекс України новою статтею 209(2), згідно з якою "неподання керівником юридичної особи або особою, уповноваженою діяти від імені юридичної особи (виконавчого органу), державному реєстратору інформації про кінцевого вигодоодержувача (вигодоодержувачів) юридичної особи, передбаченої законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців", або подання ними

державному реєстратору завідомо неправдивої інформації про кінцевого вигодоодержувача (вигодоодержувачів) юридичної особи - карається штрафом від 1 тис. до 2 тис. неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (17 тис. - 34 тис. грн) або громадськими роботами на строк від 160 до 240 годин".

4. Крім того, даний закон вилучає зі статті 1 закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму" терміни "контроль юридичної особи" та "контроль фізичної особи". Натомість вводиться поняття кінцевий "вигодоодержувач юридичної особи" та значно розширюється поняття "публічні діячі".

Публічні діячі – національні публічні діячі, іноземні публічні діячі, діячі, що виконують значні функції в міжнародній організації, а також їх пов'язані особи. Національними публічними діячами є фізичні особи, які виконують публічні функції в Україні, а саме: президент України, прем'єр-міністр України, члени Кабінету міністрів України, перший заступник міністра, заступник міністра, інші керівники центральних органів виконавчої влади та їх заступники; народні депутати України; голова та члени правління Національного банку України, члени Ради Національного банку України; голова та судді Конституційного суду, голова та судді Верховного суду України, голови та судді вищих спеціалізованих судів, члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, члени Вищої ради юстиції України; генеральний прокурор України та його заступники; голова та члени Рахункової палати; надзвичайні і повноважні послы; начальник Генерального штабу - Головнокомандувач Збройних Сил, начальники Сухопутних військ, Повітряних Сил, Військово-Морських Сил; голова Служби безпеки України та його заступники; голова Антимонопольного комітету України та його заступники; члени Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення; державні службовці, посади яких віднесені до першої категорії посад; керівники адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних та казенних підприємств, господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50 відсотків; керівники статутних органів політичних партій.

5. Крім того, даний закон вносить зміни до статті 28 Закону України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень", згідно з якими

інформація про зареєстровані права та їх обтяження, що міститься у Державному реєстрі прав, є відкритою та загальнодоступною.

Нагадаємо, згідно з діючим законодавством, інформація з Держреєстру прав про державну реєстрацію прав та їх обтяжень надається органом державної реєстрації прав, нотаріусом у формі витягу, інформаційної довідки та виписки.

Згідно з даним законом, для фізичних та юридичних осіб інформація з Держреєстру прав надається виключно за об'єктом нерухомого майна в електронній формі через офіційний веб-сайт центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації прав, чи в паперовій формі шляхом подання заяви особисто або пересилання поштового відправлення органам державної реєстрації прав та нотаріусам у порядку, визначеному Кабінетом міністрів України.

"Інформація про зареєстровані права та їх обтяження, отримана в електронній чи паперовій формі за допомогою програмних засобів ведення Державного реєстру прав, є офіційною та використовується відповідно до законодавства", - йдеться у законі.

6. Досі у експертів немає визначення критеріїв, а також єдиної методики оцінювання, за якими можна було б порівняти між собою країни з однаковим рівнем корупції та надати перевагу певній системі подолання цього явища.

Так, наприклад, у багатьох країнах світу створені та функціонують спеціалізовані органи з різноманітними функціями.

Проте, аналізуючи зарубіжний досвід можна дійти висновку, що основними показовими чинниками боротьби з корупцією у різних країнах світу є:

- наявність у державі спеціалізованого антикорупційного органу;
- існування кримінальної відповідальності за такі види злочину;
- активне залучення населення та громадян до заходів боротьби з корупцією;
- впровадження Етичного Кодексу або інших етичних норм для державних службовців;
- забезпечення високої заробітної плати державних службовців порівняно з іншими верствами населення;

- розробка та дієвість антикорупційного законодавства; політична воля уряду з проведення відповідних реформ.

Головна ідея антикорупційної політики Сінгапура – країни, яка показала блискучий приклад подолання корупції всім країнам світу, полягає в "прагненні мінімізувати або виключити умови, що створюють як стимул, так і можливість особи здійснювати корумповані дії". Це досягається за рахунок таких чинників:

- оплата праці державних службовців здійснюється відповідно до середньої заробітної платні успішно працюючих у приватному секторі осіб;
- контрольована щорічна звітність державних посадовців про їх майно, активи і борги (прокурор має право перевіряти будь-які банківські, акціонерні та розрахункові рахунки осіб, підозрюваних у порушенні Акту про запобігання корупції);
- принципівість у справах про корупцію відносно високопоставлених урядовців для підтримки морального авторитету невідкупних політичних лідерів;
- ліквідація зайвих адміністративних бар'єрів для розвитку економіки.

У Швеції одним із наслідків модернізації країни став комплекс заходів, націлених на усунення меркантилізму. Відтоді державне регулювання стосувалося більше домашніх господарств, ніж приватних підприємств, і було засновано на стимулах (через податки, пільги і субсидії), а не на заборонах і дозволах. Було відкрито доступ до внутрішніх державних документів і створено незалежну та ефективну систему правосуддя. Сьогодні Швеція має один із найнижчих рівнів корупції в світі.

Маю надію, що наша держава все ж зможе обеззброїть корупцію і важливий крок для цього вже зроблено. Після ухвалення у парламенті урядового законопроекту про визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів, Арсеній Яценюк підкреслив: "Офшорна ера в Україні закінчилась, тепер кожен чиновник буде як на долоні – всі рахунки, вся власність, компанії будуть розкриті, і ті, хто незаконно володіє ними, будуть притягнуті до відповідальності". Хочеться в це вірити.....

Аналітик Бердоус С.Г.